

Päev Laste Loomaaias

Üks tavaline laste loomaia talitaja päev algab kell 8 hommikul. Tööle jõudes on juba läbi lauda ukseklaasi näha ootavaid nägusid. Kitsed määgivad, tuvid jalutavad mööda lauda põrandat, künnivares laulab oma käredate laulu ning merisead hõiskavad üheskoos ruig-ruig...

Tuleb kähku koristama hakata. Avame kitsedele ukse õue, kõik 52 kitse jooksevad hooga mööda õueaedikut laiali. Selle peale tõstavad unised alpakad pead ja tulevad kaema, kas midagi ka hamba alla antakse.

On aeg võtta käru ja reha ning kiirelt loomade aluspanu vahetama hakata. Latrid puhtaks, uus saepuru maha, krõbe hein sõimedesse ja värsket vesi ämbritega aedikutesse. Ukse tagant on kuulda kisakõri Mooni hõikeid. Mooni on käabuskits. Tihedamini laste loomaaias käijad kindlasti teavad seda häält, mis Mooni seest välja tuleb, kui ta midagi nõuab/palub/soovib/tahab. Ega siis enam kaua saagi lauda ust kinni hoida, tuleb lasta kitsekari tagasi sisse. Karge hommik ei ole meie kitsede lemmikaeg, kogu kari jookseb tagasi tuppa, Mooni valjuhäälselt eesotsas.

Maja ette sõidab söödaauto, sealt tõstetakse kastitais värsked köögivilju ukse ette maha.

Laut kihab näljastest loomadest. On aeg valmistada kõigile hommikusööki.

Toidu hakkimine ja serveerimine võib võtta kuni kaks tundi.

Iga loom on erinev, seega peab pidama silmas kõikide loomade vajadusi. Loomi on meil 200 ringis. Kes tohib süüa õuna, kes ei tohi, kes armastab üle kõige porgandit, kes hoopis prussakat... Toidulauda üritame hoida väga mitmekülgseks, et loomad saaksid kõik neile vajalikud ained kätte.

Salat, porgand, söödapeet, kapsas, muna ja muu selline parajateks tükikesteks hekseldatud, juba ongi aeg loomadele süüa viia. Esimesena saavad toidu ette emased merisead. Neid on laudas 16 ja seetõttu kostab nende vali nõudlik ruigamine kaugele. Kohe, kui söögikausiga lähened, tulevad nad „Ruiig-ruiig“ joostes mulle vastu. Nendega üheskoos kaks küülikut, Öieroosike ja Hallike.

Järgmiseks on näha puuri küljes ripuvad rotte, kes nii kangesti tahaks, et nendega tegeletaks. Puuri avades ronivad rotid kohe sülele, nuusutavad, kas sa ikka käisid köögis neile toitu valmistamas. Kaussi ette pannes jooksevad tormi, nägupidi sinna sisse, et siis kausist toidutükikesi mööda puuri laiali viia ja hiljem nendega maiustada.

Edasi viime toidud ette hiirtele, hamstritele, kilpkonnadele, vuttidele, küülikutele, kanadele, pardile ja tuvidele, künnivaresele, oravatele, deegudele, tšintšiljadele, liivahiirtele, liugurpossumitele, amadiinidele, kaladele, vähkidele. Värske ninaesise saavad ka eluslooduse klassi selgrootud: kilgid, hiidjahumardikad, sisiprussakad jt. Vaid kannuskonn, maod ja linnutapikud ei saa iga päev süüa.

Kella kümnest avame ukсед ja külastajad sammuvad vaikselt laste loomaaeda...

Lapsed ja loomad.

Kitseaedikus kitsede paitamine on üks põnevamaid atraksioone laste loomaaias. Seal saavad külastajad olla vahetus kontaktis loomadega ja neid silitada. Vahel on aga selline tegevus meile, laste loomaaiatöötajatele ja ka kitsedele päris stressirohke. Kitsed jooksevad määgides edasi-tagasi, külastajad aga haaravad talleid oskamatult sülle. Tegelikult ei ole loomade süllehaaramine laste loomaaias ilma talitaja loa ja juhendamiseteta lubatud.

Kuid kitseaedik ei ole stressivaene ka lapsevanematele. Meenub juhtum, mil üks ema püüdis oma pisikest tütrekest kitsega pildile saada. Palus ja palus, kuid laps kartis kitsekest ja ei julgenud pikutavale kitsele ligi minna. Siis ilmus platsilt üks veidi vanem poiss, läks tüdruku juurde ja sosistas talle: „Ta sööb sind ära!“. Tüdruk ehmus veelgi, hakkas nutma. Ema ikka palus: „Ära nuta, mine tee kitsele pai“, poiss aga sosistas kõrval: „Ta sööb sind ära, kui lähed!“. Pilt tütrekest kitsega jäigi emal tegemata.

Laste loomaaiakitsed ei ole kurjad, paitajad on alati teretulnud, eriti meie kõige vanema kitse valget karva Tegita jaoks. Tegita on juba 11-aastane ja ikka nurub paisid nagu tallele.

Kui aga kits näeb peos midagi söödavat või tunneb maiuspala lõhna, siis võib ta selle kättesaamiseks ka külastaja najale püsti hüpata. Seepärast tuleb kitsele näidata, et peos midagi ei ole ja seejärel teda rahulikult patsutada.

Ühel suvisel päeval tuli kitseaedikusse isa oma pisikese pojaga. Kutsus poja kitse juurde ja palus talle pai teha. Poiss küsis selle peale muhedalt naeratades isalt: „Kas ma sellele onule võin pai teha?“, viidates võõrale onule, kes oma põngerjaga eemal kitsi kaes. Isa naeris, et onule võid ka, aga enne tee ikka kitsele. Poiss vudis võõra onu juurde ja tegi talle pika-pika pai. Onu, jahmunud ootamatust paitamisest, lihtsalt istus oma lapsega kitsede juures ja ei lausunud sõnagi.

Laste loomaaiatöötaja töö ei seisne ainult loomade eest hoolitsemises ja külastajatega tegelemises. Tuleb ka uusi loomi tundma õppida ja leida parim viis, kuidas neid eksponeerida külastajatele nii, et loom oleks rahul ja ei valmistaks ohtu endale ega külastajatele. See siiski ei tähenda, et lapsed tohiks igasse puuri sõrmi pista. Iga loom kaitseb oma kodu ja hammustab, kui tunnetab ohtu.

Talveajal, kui külastajaid on laste loomaaias vähem, on meil rohkem aega loomadega tegelemiseks, nende dresseerimiseks. Nii hakkasime me käima alpakadega jalutamas. Panime Leopoldile ja Veronikale päitsed pähe ja võtsime nad rihma otsa, Inka kepsutas kõrval. Mõnikord osutub jalutamine aga tõeliseks väljakutseks, kuna alpakad on üsna tujukad loomad. Vahel kõnnivad kõrval nagu truud koerad, vahel aga seisavad paigal ja sülitavad – siis tuleb porganditükid juustes tagasi aedikusse minna.

Jahedamate ilmadega, kui kitsed ei saa pikalt õueaedikus olla, teeme ka kitsedele trenni ja jooksutame neid metsa all, et nad ei peaks päevad läbi laudas olema. See kulgeb enamasti hästi. Jookseme toidukausiga ees ja kitsekari mõkitades järel...

Suvine aeg on aga sootuks teistmoodi. Siis peame kõik olema valves, et keegi meie hoolealustele liiga ei teeks. Tuleb ette, et inimesed toovad loomadele kodust kaasavõetud toitu ja annavad seda ka loomadele ilma meie, laste loomaiaa töötajate käest üle küsitamata. Kavatsused on head, kuid välja võib kukkuda pahasti. Kord sai meie kallis hiidküülik Helga lausa eluohtliku mürgistuse, kuna puuri oli surutud värsked köögivilju, mida Helga süüa ei tohtinud. Õnneks tuli loomaiaa veterinaar kiirelt appi ja Helga toibus.

Laste loomaiaa töötajaid ei pea kartma, oleme alati valmis abistama loomadega suhtlemisel ja andma nõu. Kui küsimusi on, siis tasub julgelt meie poole pöörduda.

Päeva lõppedes on ukse taga kuulda taas Mooni hõikeid ja ongi aeg lasta kitsekari tuppa, kus ootab neid maitsev õhtusöök ja soe ase. Kiirelt madistades jooksevad kitsed tuppa ja kuulda on vaid matsuvaid suid. Vaikselt ongi kätte jõudnud õhtu. Tuvid on oma pesapuuri puhkama läinud, merisead nohistavad heinas ja rotid on kerinud end pesades rulli. Talitajad vaatavad veel ruumid üle, kustutavad tuled ja soovivad kõigile head ööd. Homme jälle...